

منشور مالکیت معنوی اثر پژوهشی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

آبان ماه ۱۳۸۵

این منشور به منظور تخصیص عادلانه حق مالکیت و مسئولیت محتوای اثر مکتوب پژوهشی به افرادی که در خلق آن نقش داشته‌اند تنظیم گردیده است و کلیه پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی شیراز متعهد به رعایت آن می‌باشند.

مالکیت معنوی اثر (Authorship)

الف) کسی مولف مقاله یا اثر محسوب می‌شود که حداقل یکی از سه معیار مندرج در بند ۱ به همراه هر دو معیار مندرج در بندهای ۲ و ۳ را دارا باشد.

۱) سهم قابل توجهی در حداقل یکی از فعالیت‌های زیر داشته باشد:

۱-۱- ایده پژوهشی و طراحی مطالعه

۱-۲- آنالیز و تفسیر

۱-۳- انجام آزمایشات یا جمع آوری داده‌ها

تبصره: در مقالات مروری، جمع آوری منابع و مراجع جایگزین جمع آوری داده‌ها می‌شود.

۲) در نوشتن مقاله به صورت نوشتن پیش نویس مقاله و یا مرور نقادانه آن که منجر به اصلاح محتوای علمی مقاله گردد نقش داشته باشد.

۳) مقاله نهایی شده را مطالعه و تأیید نموده باشد.

ب) نام تمامی افرادی که معیارهای مالکیت معنوی اثر را دارند باید به عنوان مولف در فهرست نویسندگان مقاله آورده شود.

ج) افرادی که سهم موثری در مطالعه داشته‌اند اما تمام معیارهای مالکیت معنوی اثر را ندارند، نباید به عنوان مولف معرفی شوند. مولف افتخاری غیر اخلاقی بوده و پذیرفته نیست.

د) تمام مولفان مسئولیت کلیه موارد زیر را به عهده دارند:

۱) صحت مطالب چاپ شده و اقرار به خطاهای صورت گرفته

۲) تقدیر از کلیه اثرهایی که از آنها در طراحی مطالعه و نوشتار مقاله استفاده شده است از طریق ذکر نمودن آن اثرها در بخش منابع مقاله.

۳) پایبندی به کدهای اخلاقی در حفاظت از آزمودنی انسانی یا حیوانات در مطالعه انجام شده.

۴) اقرار به تعارض منافع احتمالی خود در هنگام ارسال مقاله برای مجله مربوطه (Conflict of interest) برای مثال مواردی که از شرکت خاصی برای پژوهش بر روی محصول معینی هزینه‌ای دریافت شده باشد و نتایج بیانگر برتری محصول مورد نظر در مقایسه با محصولات مشابه باشد یا در مواردی که نتایج بدست آمده با منافع محقق همپوشانی داشته باشد.

ه) در پژوهش‌های بزرگ که توسط یک تیم تحقیقاتی انجام و نقش مولفان در ایجاد اثر بسیار تخصصی می‌باشد سهم و مسئولیت هر یک از مولفان می‌تواند محدود به قسمت تخصصی مربوط به خود وی گردد. در این موارد پژوهشگر یا پژوهشگران اصلی، فردی که مسئولیت کل مقاله را خواهد داشت، تعیین خواهند کرد. ولی در مقالات متعددی که از این پژوهش حاصل می‌شود هر کدام از نویسندگان بایستی شرایط ذکر شده مالکیت معنوی اثر را بطور کامل دارا باشند تا بعنوان نویسنده قابل قبول باشد.

و) در پژوهش‌هایی که منجر به تولید چندین مقاله بصورت سریال و غیر سریال خواهد شده پس از ارائه مقاله ابتدایی چنانچه هر کدام از نویسندگان تمایل به تهیه و ارسال مقالات بعدی را داشته باشند می‌بایستی کتباً موضوع را به اطلاع مجری اصلی رسانده و با موافقت کتبی ایشان اقدام نمایند.

تبصره: در صورتیکه سایر همکاران تمایل به همکاری داشتند می بایست ظرف مدت ۲ ماه نسبت به همکاری موثر در تامین بندهای ذکر شده در مالکیت معنوی اثر اقدام نمایند.

ترتیب نام مولفان

الف) ترتیب نام مولفان در فهرست نویسندگان مقاله از طریق توافق جمعی کلیه مولفان مشخص و ثبت خواهد شد. ترتیب نام مولفان و سهم آنها در مطالعه در طول مطالعه تا پایان تکمیل پیش نویس مقاله می تواند چندین بار مورد بازنگری و تصویب کتبی جمعی مجدد قرار گیرد.

ب) اختلاف نظر و عدم توافق مولفان در مورد ترتیب نامشان در مقاله به درخواست هر یک از ایشان در شورای پژوهشی دانشکده مطرح و یک نفر از اعضای شورا یا به انتخاب شورا به عنوان فرد بی طرف، بر اساس میزان مشارکت مولفان در مطالعه و ایجاد اثر، ترتیب نام آنها را مشخص خواهد نمود.

تبصره: در صورتی که پژوهش منجر به اختراع و اکتشاف شود سهم هر کدام از همکاران با توافق مشخص خواهد شد و در صورت اختلاف مطابق بند «ب» عمل خواهد شد.

د- در مورد Case report اگر از داده های قبلی استفاده شود نام گزارش کننده اولیه ذکر و موافقت ایشان جلب شود.

تقدیر و تشکر (Acknowledgement)

کلیه افرادی که سهم محدودی در مطالعه داشته اند و یا تمام معیارهای مولف اثر را ندارند و نیز افرادی که نقش آنها محدود به بخش تکنیکال یا حمایت های مالی مطالعه می شود، در پایان مقاله در پاراگرافی تحت عنوان «تقدیر و تشکر» نام و نوع مشارکتشان باید ذکر شود.

تجدید نظر

این منشور به صورت دوره ای و براساس تغییر سیاست های دانشگاه و سیاست های بین المللی مالکیت معنوی اثر پژوهشی، توسط شورای پژوهشی دانشگاه حداقل هر ۲ سال یک بار مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت. در تهیه این اثر از منشور مالکیت معنوی اثر پژوهشی مرکز تحقیقات اخلاق دانشگاه علوم پزشکی تهران استفاده گردیده است که بدینوسیله از مرکز فوق قدردانی می گردد.

منابع:

1. Policy on "Authorship". University of Wollongong. URL: <http://www.uow.edu.au/research/rso/policy/authorship.html> (Access: 5 February 2005)
2. Policy for Authorship on Scientific and Scholarly Publications, Washington University in St. Louis. URL: <http://www.wustl.edu/policies/authorship.html> (Access: 5 February 2005)
3. Michigan State University Guidelines on Authorship. Michigan State University. URL: [Http://www.msu.edu/unit/vprgs/authorshipguidelines.htm](http://www.msu.edu/unit/vprgs/authorshipguidelines.htm). (Access: 5 February 2005)
4. Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals: Writing and Editing for Biomedical Publication. International Committee of Medical Journal Editors. URL: <http://www.icmje.org/> (Access: 5 February 2005)
5. Davidoff F for the CSE Task Force on Authorship. . Who's the Author? Problems with Biomedical Authorship and Some Possible Solutions. Science Editor. July-August 2000: Volume 23 - Number 4: 111-119.
6. Marco CA, Schmidt TA. Who wrote this paper? Basics of authorship and ethical issues. Acad Emerg Med. 2004 Jan;11(1):76-7.
7. Authorship Guidelines. Harvard Medical School. URL: <http://www.hms.harvard.edu/integrity/authorship.html> (Access: 5 February 2005)

8. Suggested Authorship Guidelines. The University of Texas Medical Branch. URL: <http://research.utmb.edu/starline/integrity/guidelines.htm> (Access: 5 February 2005)
9. Authorship Guidelines for American Academy of Clinical Toxicology (AACT) Multi-Center Research Grant. American Academy of Clinical Toxicology. URL: <http://www.clintox.org/Multi-center/Authorship.html> (Access: 5 February 2005)
10. Assignment of Authorship. Central Queensland University. URL: http://research.cqu.edu.au/about/policies/assignment_of_authorship.pdf (Access: 5 February 2005)
11. Policy Statement & Code of Practice for Investigators. Dunedin Multidisciplinary Health and Development Research Unit. University of Otago URL: <http://healthsci.otago.ac.nz/dsm/dmhdr/DMHDS%20policy.pdf> (Access: 5 February 2005)
12. *Authorship Policy*. Oregon Alzheimer's Disease Center. Oregon Health and Science University. URL: <http://www.ohsu.edu/research/alzheimers/data/dataauthorship.htm> (Access: 5 February 2005)
13. Authorship Policy. The University of Pittsburgh school of Medicine. URL: <Http://www.medschool.pitt.edu/FacultyAffairs/OtherPolicies/authorshipol.taf> (Access: 5 February 2005)

۱۴. GEMINI Authorship agreement. مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد. دانشگاه علوم پزشکی

تهران.